

W zawodzie zdominowanym dotychczas przez kobiety przybywa ostatnio mężczyzn

Dzieje się tak między innymi za sprawą postępującej cyfryzacji, dzięki której zmienia się sposób wykonywania tej pracy. Choć nadal to głównie panie są księgowymi

Łukasz Zalewski
lukasz.zalewski@infor.pl

Stereotyp księgowej kobiety nie wziął się znikąd, większość w tym zawodzie stanowią bowiem panie. Przyznają to zarówno mężczyźni, jak i kobiety zajmujący się rachunkowością. – Wizerunek księgowego należy do jednego z najpopularniejszych stereotypów zawodowych w polskim społeczeństwie. W zawodzie tym nadal dominują panie, ale tendencja się zmienia – uważa Katarzyna Zalewska, główna księgowa, koordynator grup księgowych w Szwak i Spółka. Zgadza się z tą opinią także Natalia Gorczyca, prowadząca własną kancelarię podatkową. – Zdecydowanie to płęć piękna stanowi większość w księgowości. Potwierdza to statystyka. Zawód jest wciąż zdominowany przez kobiety, ale to będzie się zmieniać – wskazuje ekspertka.

Księgowość wymaga dobrej organizacji pracy, systematyczności i lojalności, ale nie są to pojęcia zarezerwowane dla konkretnej płci

Krzysztof Reczek
właściciel Biura Rachunkowego
Krzysztof Reczek

O tym, że stereotyp kobiety księgowej funkcjonuje, mówią również panowie. – Faktycznie kobiet w tym zawodzie jest zdecydowana większość – mówi Krzysztof Reczek, właściciel Biura Rachunkowego Krzysztof Reczek. Mężczyźni księgowi również podkreślają, że już nastąpiły pewne zmiany w zawodzie, a płęć nie ma żadnego znaczenia. – Księgowość wymaga dobrej organizacji pracy, systematyczności i lojalności. Nie są to pojęcia zarezerwowane dla konkretnej płci – stwierdza Krzysztof Reczek. Zgadza się z tym Alec Collins, prezes Future Is Now, spółki prowadzącej biuro rachunkowe. Jak mówi, zawód nie ma płci. To, kto go wykonuje, zdefiniowane jest przez posiadane umiejętności, nic poza tym. – Teraz mężczyzna w roli księgowego wzbudza co najwyżej delikatne zdziwienie – stwierdza Collins.

Panowie chyba sobie lepiej radzą w relacjach księgowy – klient. Potrafią być bardziej asertywni, stawiać granice i jasno ustalać zasady współpracy, a potem je egzekwować

Natalia Gorczyca
prowadząca własną kancelarię podatkową

Również Katarzyna Zalewska uważa, że w zawodzie księgowego nie jest ważna płęć, a przede wszystkim umiejętności oraz wiedza i doświadczenie. – Model typowego księgowego pochylonego nad fakturami, wpatrzony w monitor, zabieganego i wiecznie niedostępnego to już przeszłość. Szybka, rzetelna informacja i kontakt z księgowym oraz nietuzinkowe rozwiązania to podstawa – mówi Zalewska. – Coraz częściej obserwujemy zjawisko mieszania się kobiet i mężczyzn w zawodach uznawanych dotychczas za typowo męskie, np. wojskowi, policjanci, czy żeńskie, np. kucharka, pielęgniarka, przedszkolanka. Dotyczy to także zawodu księgowego – wtóruje Piotr Cybula, biegły rewident z Kancelarii PC Partner Piotr Cybula.

Reakcja klientów
Wśród naszych rozmówców dominuje przekonanie, że dla klientów nie ma znaczenia, czy firmę obsługuje księgowa czy księgowy. – Dla klientów liczą się przystępność i sprawna komunikacja, szybkość i precyzja pracy oraz umiejętność logicznego, analitycznego wnioskowania i przewidywania. To powoduje, że do tego zawodu trzeba mieć dziś inne predyspozycje niż kiedyś – mówi Arkadiusz Szwak z Biura Szwak i Spółka.

Krzysztof Reczek nie sądzi, aby ktokolwiek z klientów miał obawy w związku z prowadzeniem księgowości przez mężczyznę. – Mam świetny kontakt zarówno z klientami mężczyznami, jak i kobietami. Dla mnie w sferze biznesowej płęć nie ma znaczenia i wierzę, że jest to też bez znaczenia dla zdecydowanej większości przedsiębiorców – mówi Reczek. Katarzyna Zalewska również stwierdza, że dla klientów biur nie ma znaczenia płęć księgowego. Stereotyp księgowej kobiety jest jednak głęboko zakorzeniony w świadomości klientów. Krzysztof Reczek stwierdza, że wciąż zdarzają się sytuacje, które pokazują stereotypowo kobietę jako osobę zajmującą się księgowością. – W korespondencji e-mailowej klientów z podmiotami zewnętrznymi często jestem tytułowany jako księgowa. Mam również klienta, który odbierając telefon podczas rozmowy ze mną, zawsze przeprosza rozmówcę słowami, że oddzwoni, bo jest u księgowej. Później przeprosza mnie, twierdząc, że nie może się przyzwyczaić i to mimo kilkuletniej współpracy – opowiada Reczek. Zaznacza, że traktuje takie sytuacje z uśmiechem. – Skoro mężczyzna w zawodzie księgowego jest rzadko spotykany, może powinniśmy traktować to właśnie jako atut – zastanawia się Reczek.

Cechy księgowych
Nasi rozmówcy zgadzają się jednak, że są pewne różnice między kobietami i mężczyznami zajmującymi się rachunkowością. Jak mówi Paweł Krzyżostaniak, właściciel biura rachunkowego Konsulting Krzyżostaniak, patrząc z punktu widzenia biura rachunkowego – księgowe i księgowi się uzupełniają, bo na co dzień funkcjonują inaczej. – Kobiety pracują bardzo szybko, wywiązując się z wielu obowiązków. Nie widziałem tak szybkie-

go mężczyzny, który dorównałby kobiecie w prowadzeniu np. podatkowej księgi przychodów i rozchodów – mówi Krzyżostaniak. Jego zdaniem mężczyźni mają większą chęć do doskonalenia, skłonność do analizowania i rozwiązywania bardziej skomplikowanych problemów. Jednak jest to raczej opinia odosobniona.

Model typowego księgowego pochylonego nad fakturami, wpatzonego w monitor, zabieganego i wiecznie niedostępnego to już przeszłość. Szybka, rzetelna informacja i kontakt z księgowym oraz nietuzinkowe rozwiązania to podstawa

Katarzyna Zalewska
główna księgowa, koordynator grup księgowych w Szwak i Spółka

Większość ekspertów zauważa bowiem, że w zawodzie księgowego jest bardzo ważne, aby być na bieżąco, a to oznacza ciągłe doskonalenie i śledzenie zmian. Obecnie nawet doświadczeni księgowi powinni się ciągle doskądzać. Nie ma na to wpływu płęć, ale obowiązkowość i odpowiedzialność. Jak mówi Natalia Gorczyca, nie ma istotnych różnic w podejściu do wykonywania obowiązków przez księgowie i księgowych. Choć, jak wskazuje, panowie chyba sobie lepiej radzą w relacjach księgowy – klient, jeśli chodzi o pracę w biurze rachunkowym. – Potrafią być bardziej asertywni, stawiać granice i jasno ustalać zasady współpracy, a potem je egzekwować – mówi Gorczyca. Dodaje, że do takich wniosków doszła po setkach dyskusji, gdzie panowie dość szybko i konkretnie pokazują rozwiązania problemów, nie przeżywają ich tak bardzo jak panie, albo... nie chcą o tym mówić, bo wciąż pokutuje stereotyp, że mężczyzna musi być silny i nie pokazywać słabości.

Udział kobiet i mężczyzn w tym zawodzie się wyrównuje

Arkadiusz Szwak
z Biura Szwak i Spółka

Nasza rozmówczyni wskazuje również, że panowie księgowi nie lubią tej części pracy księgowości, która wiąże się ze żmudnym wprowadzaniem dokumentów do programów księgowych, do ich układania i sortowania. – Nastawieni są na konkretne i wymierne zadania – mówi Gorczyca. Jak dodaje Paweł Krzyżostaniak, kobiety radzą sobie ze zdecydowanie większą liczbą obowiązków, są szybsze, bardziej wydajne, mają lepszą podzielność uwagi.

– Mężczyźni są wolniejsi, skupieni na analizowaniu i dochodzeniu do rozwiązania problemu. Dlatego wolą zajmować się bardziej skomplikowanymi sprawami i prowadzeniem pełnej księgowości – potwierdza Krzyżostaniak. Dodaje jednak, że rzetelność jest po obu stronach. Z kolei Krzysztof Reczek mówi, że księgowość wymaga dobrej organizacji pracy, systematyczności i lojalności. – Nie są to cechy zarezerwowane dla konkretnej płci – mówi Reczek. Zwraca jednak uwagę, że kobiety są mniej skłonne do ryzyka od mężczyzn. – To powoduje, że mają bardziej uporządkowaną pracę. Nie zaryzykują niespodziewanej wizyty klienta czy urzędnika w momencie, kiedy coś jest nie na miejscu, niedokończonych, niepodpisanych. Mężczyźni wykonujący pracę księgową muszą równać się ze standardami wyznaczonymi w tym przypadku przez kobiety – uważa Reczek. Jacek Czerw z Biura Rachunkowego LEXUS Jacek Czerw nie widzi wielkiej różnicy pomiędzy pracą kobiet i mężczyzn. – W naszym biurze zatrudniamy osoby cechujące się sumiennością, odpowiedzialnością, drobiazgowością, umiemy zorganizować sobie pracę i niepodatnie na stres związany z presją czasu oraz niestety coraz częściej zmieniającymi się przepisami podatkowymi. Są to cechy niezależne od płci księgowego – mówi Czerw. Przyznaje również, że sam ze względu na ilość obowiązków nie zajmuję się już fizycznym księgowaniem dokumentów i tego nadal chciałby unikać. – Skupiam się natomiast na pracach koncepcyjnych przy przyjęciu nowych klientów do obsługi: przygotowaniu systemu rachunkowości, wzorów raportów zgodnych z potrzebami klientów – mówi Jacek Czerw. Jednak jest to rezultat podziału zadań w konkretnym biurze, czego płęć nie determinuje. **Zachodzące zmiany** Arkadiusz Szwak podkreśla, że księgowość odchodzi od czynności ewidencyjnych, które przejmowane są przez oprogramowanie, w kierunku analiz i doradztwa. Mężczyźni – stwierdza – postrzegają się jako osoby lubiące szybkie i proste rozwiązania z widocznym efektem, a tak coraz częściej wygląda cyfrowa księgowość, poczynając od wprowadzenia dokumentów, importy danych pomiędzy systemami sprzedaży, magazynowymi a księgowymi aż po natychmiastową ich prezentację online w raportach typu business intelligence. – To techniczne zabawki, które zaczynają przyciągać do tego zawodu mężczyzn, ale są również świetnie wykorzystywane przez kobiety. Dlatego udział kobiet i mężczyzn w tym zawodzie wyrównuje się – uważa Szwak. Potwierdza to Piotr Cybula i wskazuje, że dzięki temu coraz więcej mężczyzn może chcieć zostać księgowymi. Ponadto ekspert za uważa, że generalnie zawód księgowego cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Wskazuje dwa powody. Po pierwsze w miarę komputeryzacji i robotyzacji będzie się zawężać rynek pracy. Natomiast działalność jest podstawą w każdej działalności gospodarczej, społecznej, kulturalnej i innej. Tu miejsc

TEMAT:
Stereotyp księgowej kobiety

PROBLEM:
Czy profesja staje się mniej sfeminizowana

pracy nie można likwidować. Po drugi prowadzenie biznesów rodzinnych wymusza zorganizowanie własnej obsługi finansowo-księgowej, aby sprawnie i przy niskich kosztach zarządzać tymi firmami. Katarzyna Zalewska także uważa, że rola księgowości ewidencyjnej odchodzi do lamusa. Pojawiają się za to nowe pola, na których dużą rolę odgrywają umiejętności analityczne, informatyczne i matematyczne. – Współczesny biznes i ilość przetwarzanych danych (mnogość dokumentów generowanych przez rozwój e-commerce) zaczyna stawiać przed księgowymi nowe wyzwania, a pojawiające się wymagania zaczynają być atrakcyjne dla nowej grupy pracowników: informatyków, programistów z zacięciem do łączenia finansów z nowymi technologiami – mówi główna księgowa. Arkadiusz Szwak potwierdza zaś, że zawód księgowy jest coraz bardziej zdigitalizowany. A przecież informatyka – to kolejny żywy stereotyp – jest zdominowana przez mężczyzn. **Kobiety pracują bardzo szybko, wywiązując się z wielu obowiązków. Nie widziałem tak szybkiego mężczyzny, który dorównałby kobiecie w prowadzeniu np. podatkowej księgi przychodów i rozchodów** Paweł Krzyżostaniak właściciel biura rachunkowego Konsulting Krzyżostaniak **To jeszcze nie koniec stereotypów** Natalia Gorczyca zwraca również uwagę na wciąż pokutujący inny stereotyp, że zatrudnianie pana księgowego jest ryzykowne, bo będzie miał dużo wyższe wymagania finansowe niż kobieta na podobnym stanowisku. – Dla mnie to jest niewyobrażalne. W mojej kancelarii poziom płac jest taki sam dla wszystkich na danym stanowisku. Spotykam się jednak z takim myśleniem wśród kobiet prowadzących własne biura rachunkowe – mówi Gorczyca. To podejście – dodaje – wiąże się z kolejnym stereotypem, że to głównie na barkach mężczyzny spoczywa utrzymanie rodziny, zatem musi on więcej zarabiać. – Nie wiem, ile jeszcze lat minie, aż te przekonania znikną, a płęć nie będzie miała żadnego znaczenia w kontekście m.in. branży księgowej – kończy Gorczyca.